

Några bilder från minnesutställningen

av
Folke Holmström

Om Tottí

Torsten Korsström 1909 – 1964

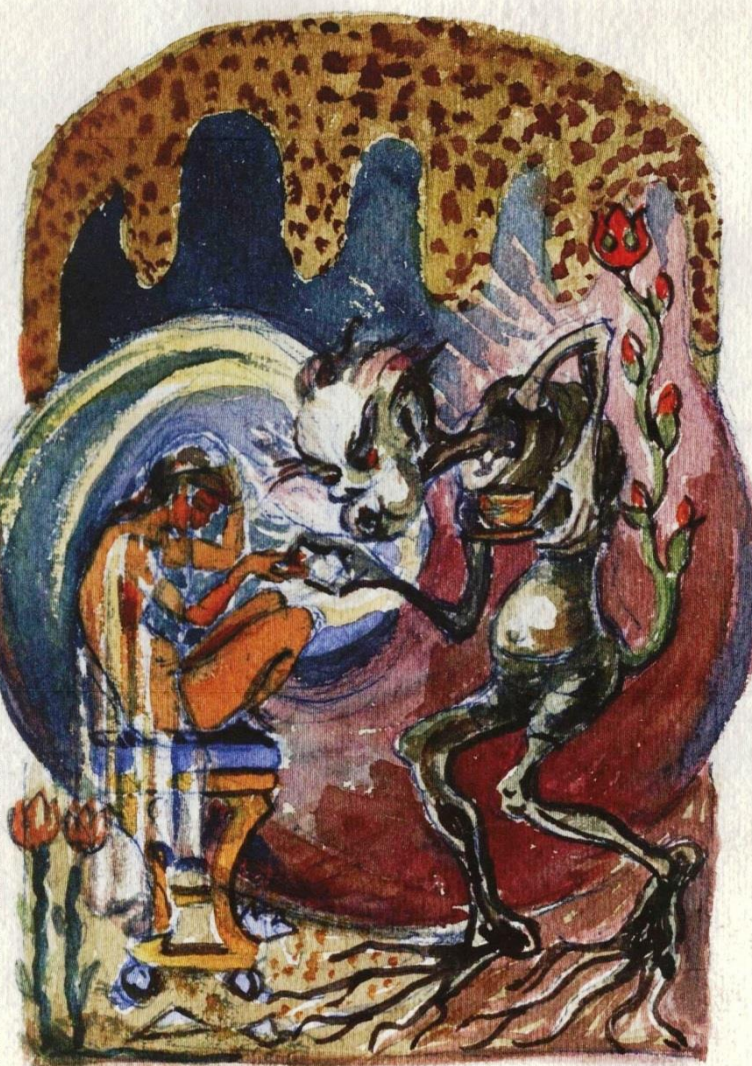

Illustration ur Torsten Korsströms saga om älvor och de fyra anklarna.
Torsten Korsströms konstvis sammanhållna och i delvis utfärdade.

Skärgårdscentrum Korpoström
Saaristokeskus Korpoström

7.6. – 30.8. 2009

Rådhusgalleriet Nykarleby
Galleria Raatihuone Uusikaarlepyy

25.11. – 30.12. 2009

Den 24 november 2009 skulle en legendarisk Korpobo, Torsten Axel Korsström, ha fyllt 100 år. "Totti" var bildkonstnär och en omtyckt teckningslärare vid Nykarleby seminarium. Minnesutställningen om Tottis liv och verk visar hans roliga gubbar från skoltiden, övningsarbeten från Ateneum, akvareller från krigets Fjärrkarelen, från Korpo och Nykarleby, ex libris och bokpärmar, experiment med träsnitt, smyckeskonst och skulpturer. Också Tottis sagogestalter får komma till tals: den hjälpsamma älvan Silverdis och den beskäftiga Gnomen, det vilda änglabarnet Pyra och trolläran Lemurik Flegmarik Dormitorik Brummeribrakius.

Legendarinen korppoolainen Torsten Axel Korsström olisi täyt sata vuotta 24.11. 2009. "Totti" oli kuvataiteilija ja rakastettu rustuksenopettaja Uudenkaarlepyyn seminaarissa. Hänen elämäntyöstään koottu muistonäyttely esittelee kouluvuosilta perähtäviä hauskoja ukkoja, Ateneumin vuosina syntyneitä harjoitustyöitä, sota-aajan akvarelleja Itä-Karjalasta, ex libriksiä ja kirjokansia, puuleikkaustöitä, koruja ja pienoisveistoksia. Totti loi nimeä useita satuhahmoja, jotka esiintyvät näyttelyssä: avulias keiju Silverdis (Hopeausva), touhukas haltia Gnomen, villi enkelilapsi Pyra sekä peikko-opettaja Lemurik Flegmarik Dormitorik Brummeribrakius.

Skärgårdssläkter från Nagu och Korpo

Totti var son till sjökaptenen Axel Korsström, som härstammade från Korsnäs Östergård i Nagu (bilden). Hans mor Naema kom från Korpoströms gård och var dotter till kofferdiskepparen Erik Wilhelm Grönroos och hans hustru Levina Wilhelmina. Genom sin mor var Totti befryndad med familjer på Korpoöarna Brunskär och Hässlö och med de senare ägarna till Korpoströms gård.

Nauvon ja Korpo

Tottin isä oli... joka oli kotois... von Östergår... kotoisin Korpo... ta. Hänen van... Erik Wilhelm... na Wilhelmina... korppoolaisaar... vien perheiden k... kartanon myöhe...

Äldst av fyra syskon

Fotot visar Axel och Naema Korsström med barnen Göran, Torsten, Margit och Axel-Erik. Mamma Naema var en driftig kvinna som skötte hushåll och barn medan Axel var till sjöss. Hon var en flitig brevskriverska och författare till humoristiska berättelser på bygdemål.

Vanhin nel

Kuvassa Axel... Göran, Torsten... ma oli aikaans... ja lapsia sillä ai... oli ahkera kirje... humoristisia tarit...

Ett krigsäktenskap

Totti utbildade sig till teckningslärare vid Ateneum. 1938 anställdes han som lektor i teckning, slöjd och kalligrafi vid Nykarleby seminarium. I december 1939 gifte han sig med författaren Mirjam Tuominen. De fick döttrarna Kyra (på fotot i pappas famn) och Tuva. 1949...

Sota-avioliitto

Totti opiskeli piirustuksenopettajaksi... hänet nimitettiin piirustuksen, käsityön... Uudenkaarlepyyn seminaariin. Jouluku... puhjettua, hän meni naimisiin kirjailija... syntyi kaksi tyttäretä, Kyra (kuvassa isän...)

dötrarna Kyra (på fotot i pappas famn) och Tuva. 1949 skildes Totti och Mirjam.

puhjetta, hän men i naimisiin kirjailij synty kaksi tyttäriä, Kyra (kuvassa isä vuonna 1949.

Tobaksakvarellernas tid

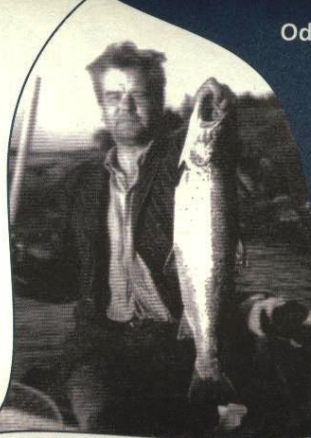
Under vinter- och fortsättningskriget låg Totti vid fronten och kom hem till Nykarleby bara på korta permissioner. Han målade mängder av akvareller från Fjärrkarelen och sålde dem för tobaksransoner åt sig och Mirjam. Hästarna kom också in som ett viktigt motiv i hans konst. "I den nya värld som uppstår efter Ragnarök, tror jag att den humanistiska fakulteten vid alla universitet kommer att bestå av idel hästar", skriver han till Mirjam.

Tupakka-akvarellien aika

Koko talvi- ja jatkosodan ajan Totti oli rintamalla ja tuli Uuteenkaarlepyyhyn vain lyhyiden lomien ajaksi. Hän Irä-Karjalassa lukemattomia akvarelleja ja myi niitä asetov useimmiten tupakka-annoksia vastaan. Hevosista tuli tärkeä toistuva motiivi hänen maalauksiinsa. "Uskon, että siinä maailmassa, joka nousee tuhkasta tämän Ragnarökin jälkeen, yliopistojen humanistiset tiedekunnat koostuvat pelkästään he hän kirjoitti Mirjamille.

Odysseus skärgård

Efter skilsmässan blev Totti en pappa på distans för dötrarna i Helsingfors. Han skrev och tecknade brev och sagoböcker åt dem. Somrarna i början av 50-talet tillbringade Kyra och Tuva i Korpoström med Totti, farmor, farfar och hunden Jeppe. Totti dekorerade vinden på Åkerlid med målningar av Odysseus äventyr.

Odysseuksen saaristo

Avioeron jälkeen Totti joutui Helsinkiin. Hän kirjoitti 1950-luvun alussa saivat Kyra ja Tuva Korpoströmissä, jossa oli koiria. Totti koristeli kortteja, jotka esittivät Odysseuksen saaristoa.

En inspirerande lärare

När Totti oväntat dog i hjärtslag vid höstterminens början 1964 var han mitt i en aktiv och kreativ lärargärning. "Torsten Korsström var en gudabenådad pedagog. Han stod sällan i sin kateder. Hans undervisning präglades av en rörlighet och en kamratlig jämställdhet som endast en mästare kan tillåta sig", stod det i Jakobstads Tidnings nekrolog. I sin satir över skolväsendet "Sagan om Bakvändera skolan" tecknade Totti sig själv som den anarkistiska läraren.

Innostava opettaja

Kun Totti yllättäen kuoli syyslukukauden alkamista varten erityisen aktiivinen ja luova oli armoitettu opettaja. Hän oli katederilla. Hänen opetustaan toverillinen tasa-arvoisuus, johon v Jakobstads Tidning hänen muistokirjoituksensa laarimassaan satirissa "Tarina muista opettajista".

EN SJÖMANSFAMILJ

Tottis far, sjökaptainen Axel Korsström, kom från Nagu och hans mor Naema från Korpoström. Sjömansfamiljen flyttade ofta. Totti föddes i Karelén och gick i skola i Mariehamn. Han studerade vid Helsingfors universitet och blev teckningslärare från Ateneum.

"När von Essen fick se Torstens betyg så tyckte han ritläraryrket var för simpelt för så briljanta papper. Han hade föreslagit att han skulle utbilda sig i etsning och gravyr, men Torsten hade sagt att han behöver ett brödyrke."
 (Brev från Naema till Axel, 1932)

ETT KRIGSÄKTENSKAP

I december 1939 gifte sig Totti med sin ungdoms kärlek, Mirjam Tuominen, som hade gjort en uppmärksam debut som författare. De fick två döttrar, Kyra och Tuva, och skiljdes tio år senare.

"Jag undrar om du redan fått meddelande från Torsten att Mirra och han gift sig under julen. De ha lyst och vigd sig på engång... Jag har alltid hävt den känslan att de skulle gifta sig så att ingen av oss skulle vara med, men inte hade jag kunnat tänka mig ens i somras att det skulle ske under brinnande krig."

(Brev från Naema till Axel)

TOBAKSAKVARELLERNAS TID

Under fortsättningskriget låg Totti vid fronten i Fjärrkarelen. Han målade mängder av akvareller som han sålde för tobaksransoner.

"Vägglösens hoppar med infernalisk skicklighet från taket ner i nacken på mig och loppor i storlek med små kaniner har gjort sig en hemvist i mina strumpor, karbidlampan fräser som en ilsken katt och rättorna löper omkring som beskäftiga småjävlar."
(Krigsbrev till Mirjam)

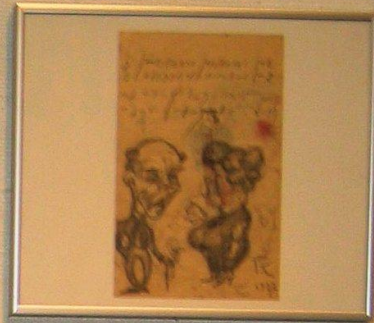

LEKTORN OCH HANS HUND

Under vinterhalvåret var Totti en inspirerande och rolig lärare för seminaristerna i Nykarleby. Hans svartvita hund Jeppe var en kännspak gestalt i småstaden.

"Först kom Jeppe inspringande och så tufsade Korsström sävligt in i klassrummet. Han var grundlig i sin undervisning och hade en väldig repekt med sig fast han var så snäll. Jag ser honom stå vid svarta tavlan och sätta upp ett stort papper. Han börjar måla en akvarell med oljemålningsspensel samtidigt som han undervisar."
(Intervju med forne eleven Reguel Lindén)

FULA GUBBAR OCH VACKRA LANDSKAP

Redan i skolan tecknade Totti gubbar och karikatyrer. Gubbarna följde med i hans tidningsillustrationer och sagoböcker. Men framför allt var han landskapsmålare.

"När Brum fick se Pyras teckning höll han på att explodera. Va-va-va-va, är det du har för dej, hickade han – Jag bara lyder magistern, sa Pyra och neg. Jag ritat den fulast gubbe som finns i hela världen."

ODYSSEUS SKÄRGÅRD

Somrarna tillbringade Totti med släkten i Korpoström. Han var världens bästa pappa och sagoberättare.

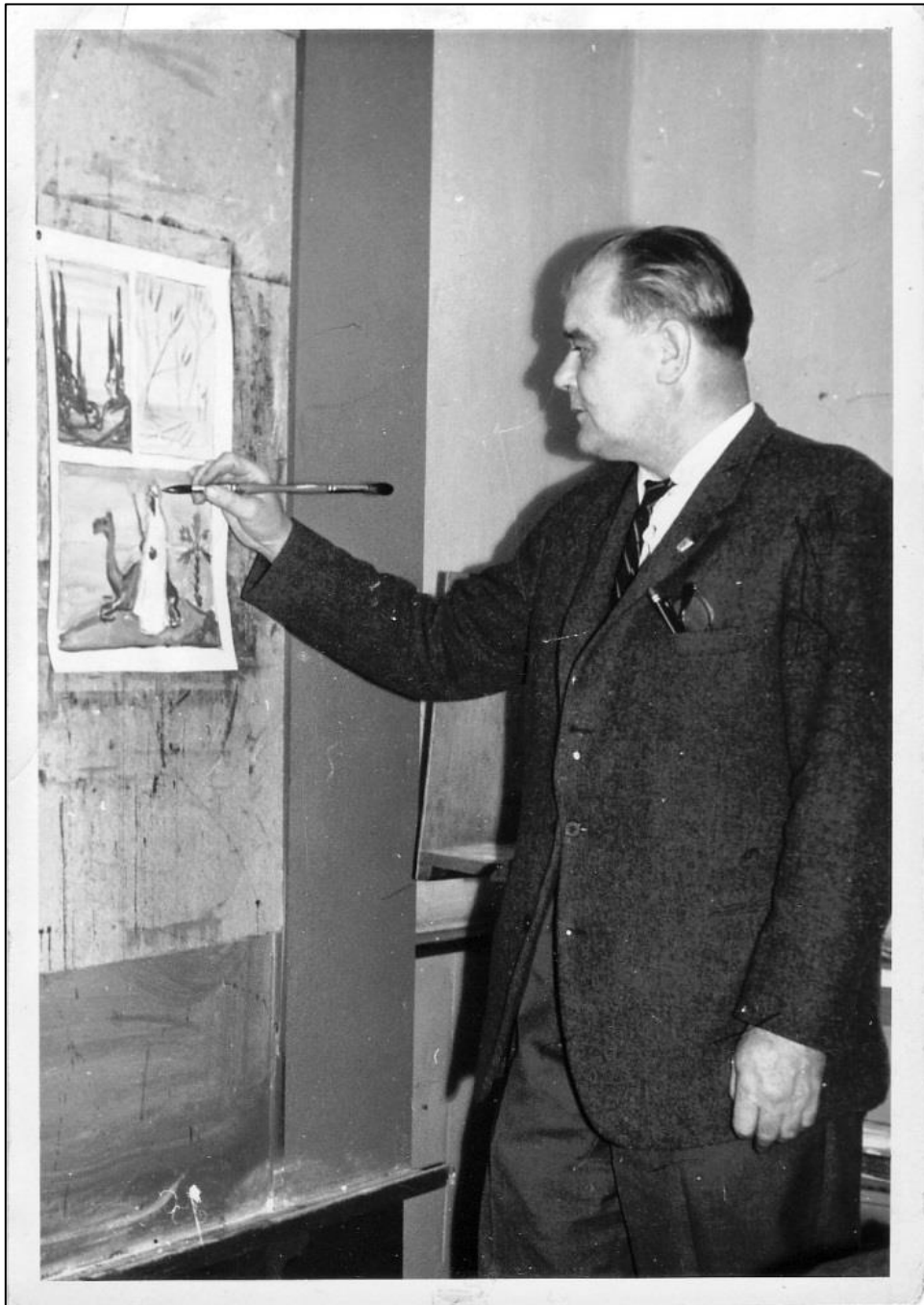
"Det var varmt i gnomens hus, men mycket mörkt. Silverdis fick en gyllne stol med blåa stänkuddar att sitta på. Gnomen passade och svavsade och tavsade. Silverdis tuckte han var snäll och lastig fast han var så ful. Hans hud var gul, hans hår som skogens snår och hans fötter var som trädens rötter. Det enda vackra på honom var svansen, som hade gröna blad och röda blommor."
(Sagan om älvan och de fyra andarna)

Torsten Korsström

1909 - 1964

Läs mer om Korsström på Nykarlebyvyer:
<http://www.nykarlebyvyer.nu/sidor/texter/pers/korsstromt.html>